

אזכרו של צור ברור ז"ל

צור ברור

ז"ל

זכרונות אברהם אבינו בדרך

ברוך'לה

מתקרב, כל הדרך — מהבית עד לחדר — היית הולך ושר בקול רם.

את שיעוריך בתקופת הלימודים היית נוהג להכין בחדר שלנו.

פעם חליתי והרגשתי רע מאוד — ואתה אז תלמיד בכיתה י' — נכנסת אליי, יושבת על ידי, החזקת את ידי ואמרת: „אבא אני על ידך“...

אני נזכר, כשהיית בפעוטון ובגן הרבית לדרוש ממני, שאספר לך סיפורים; לא הסתפקת בסיפורים, שקראתי לך בחדר, ובכל ערב, בשעת ההשכבה — ביקשת לספר לך סיפור חדש.

ואני חיפשתי מדי יום בספרים, כדי להביא לך את הסיפור, כפי שביקשת. כאשר סיפרתי אותנו, היו מתאספים סביבנו כל ילדי הגן, יושבים ומקשיבים.

ואת הסיפורים האהובים עליך ביותר, ביקשת לשמוע עשרות פעמים, עד שידעת אותם בעליפה.

פעם נכנסה אלינו, לחדר, הגננת בתיה, ואתה התיישבת על הספה, פתחת את הספר „ויהי ערב“, ו„קראת“ בו לפנינו מהתחלה עד הסוף, כשאתה מעביר את הדפים, כאילו קראת בו ממש.

לאחר מכן, כשלמדת לקרוא, היית קורא בכל הספרים המצויים בחדר.

הביקורים שלך בחדר היו לך, נדמה לי, חוויה, ולא הכרח. כבר מרחוק היינו שומעים אותך

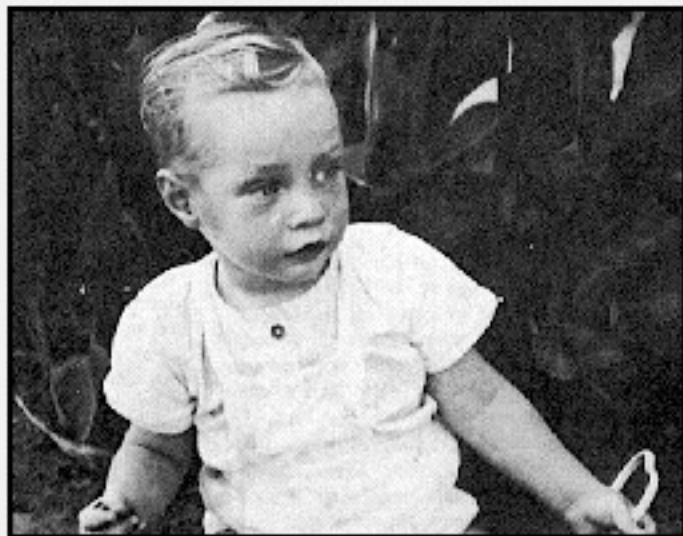

זכרונות אברהם בן אברהם

ההיא ולתוצאותיה.
ולאחר מכן — כשעברת לחצבה — כל פגישה
איתך שימחה את כולנו.

ועכשו — עליי להסתפק בתמונתך, שהיא תמיד
לפני עיניי, ובביקורים של יפה עם רויטל ועינב,
הדומה לך כליכך.

אבא

ואחר-כך נסעת איתי לבית-החולים, ובשעת
הנסיעה עודדת אותי, כאילו אני הצעיר, ואתה
— המבוגר.

כשיצאת לכדורי, לפני הצבא, היו המכתבים
משם כה מפורטים; שיתפת אותנו בכול. וכשי
באת הביתה לחופש אהבת לישון בחדר שלנו.
ומה ידעת להעריך כל דבר קטן וגדול שעשו
למענך.

כשחזרת מהצבא, שיתפת אותנו בסידורי חדרך
החדש (והם היו מיוחדים), מדי פעם היית
מזמין אותנו לראותם.

כמנהגך בעבר, היית ממשיך בריצה מדי יום
ביומו. החלטת פעם שאיטיב לעשות, אם אטייל
בכל יום כחצי שעה. ובאמת, היינו יוצאים
לפני ארוחת מנחה ביחד לטיול, מגיעים לפרדס
וחוזרים.

ולא אשכח, פעם הגעת לחדר בשעה הקבועה
והקדמת: „אבא, אני רוצה לשוחח איתך”.
ובאותו טיול גילית בפניי סיתרי לבך, וביקשת
את עצתי הבוגרת; ואני עד היום שמח לשיחה

זכרונות אברהם בן אברהם

...ברוך לא התרגש, כשנקראנו ביום הכיפורים להתייצב.

כשהגיעה המכונית לחצבה, חיכינו לו שעה ארוכה, עד שהתארגן — הצטייד בציוד צבאי ובמיני מזונות. מה אתם מתרגשים? אמר בטון של אדישות, כשהוא מתיישב יחד במכונית, ונעליו בידיו.

הוא היה בטוח, שהמלחמה הייתה צפויה, והיא תיגמר מהר.

בשעת הנסיעה המשכנו לתכנן את הפעולות, שיש לבצען כעבור שבוע בגן-הירק בחצבה.

בליל יום שלישי הגענו לצפת. שם לנו בחורשה. ירד גשם. ברוך טען, שאינו מוכן להילחם בגשם...

למחרת הגענו לרמה. משימתנו הייתה — שמירה על הבסיס בנפח, שהיה מוקף כוחות סורים.

ברוך ואני היינו בצוות. עליי הוטל לשאת את הבזוקות, ועל ברוך — את הפצצות. נפרדנו.

ברוך יצא לשמור על פתח הבסיס עם הזחל"מים.

העומדים בפתח הבחינו ראשונים בכוח הסורי המונחת, ומיד זנקו לקראתו.

ברוך זרק רימון לעבר חולייה, שהסתתרה מאחורי תל בצידי הכביש.

הוא הסתער ונפגע — כדור פגע בראשו.

סיבו חצבה

דברים, זכרו fe צר ברור, ז"ל

— הפנו אותנו לתגבר את נפת. הסורים היו מסתערים ונסוגים לסרוגין. במקום רוכז טור זחל"מים, שהיה על הכביש, והחבר'ה פוזרו במארבים בסביבה. ברוך נשאר באותו לילה על הזחל"ם שלו.

הדלקנו מדורה קטנה. ישבנו מסביבה ושוחחנו בשקט. ברקע שמענו יריות והפגזות. זו הייתה סיטואציה, שיצרה מצב נפשי מיוחד — של פתיחות, קרבה. ברוך דיבר. ספק סיפר, ספק שאל להתייחסות; הוא סיפר על התוכניות שלו, על תוכניות הפיתוח של חצבה.

הוא חשב לצמצם קצת בעבודה וללמוד מוסיקה: יום בשבוע בקונסרבטוריה בירושלים. כבר התייעץ עם מישהו, אם ללמוד קסילופון או כלי אחר. רצה גם, שיפה תלמד.

הוא דיבר על תוכניותיו בתחום התרבות במושב; רצה ליצור איזה בסיס רוחני. לא רק לקטוף בננות בשדה. רצה לבנות חיים שלמים, הרמוניים. פוריות רוחנית בצד חיי הפרנסה הגשמיים.

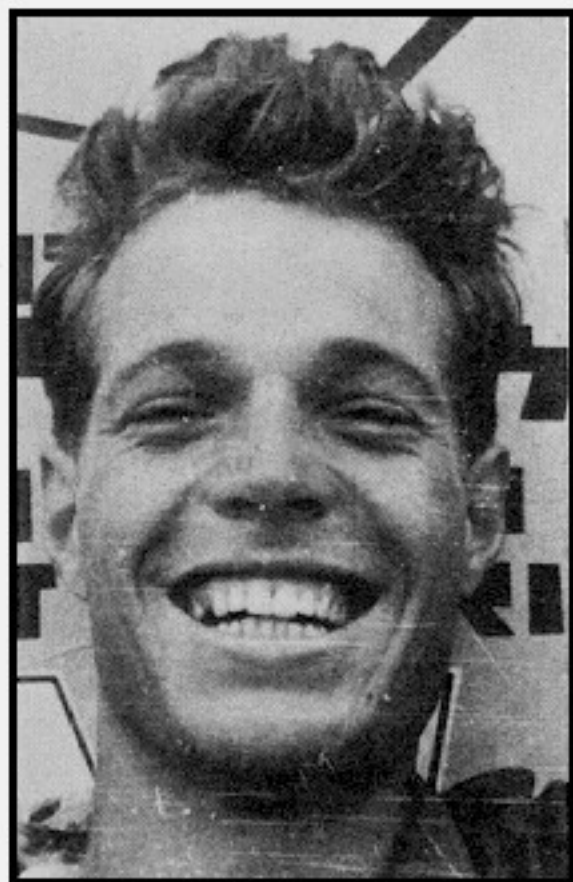
למחרת, עם שחר, בשעה 6.00 קיבלנו הודעת אזהרה ב„קשר“. כשהיד מחזיקה עדיין בשפופרת הקשר, ראיתי מעל ראשי שלושה הליקופטרים. קשה היה לזהותם. גם לא היה ידוע, אם הורידו כוחות לוחמים.

יצאנו מיד לסרוק את השטח.

אז הייתה ההיתקלות עם הכוח הסורי.

וברוד נפגע,

זכרו את ברוך גיל

הידיעה על נפילתו של ברוך

שנים רבות עברו בין פגישתי האחרונה עם ברוך לבין הידיעה. גם מה ששמעתי מפי ידידים משר-תפים, לא גשר על פער הזמן.

„ברוך נפל!“ ...נסיתי להיאחז במציאות, ורגע הדמות רחוקה. כיצד נראה בשנים האחרונות, מה עשה בהן, מי הם ילדיו?

ברגע הראשון הייתה רק התכווצות; אחר-כך התעוררו זכרונות, וככל שהצטברו כן גדל הכאב; הפעם זה ברוך שהתרחק – עד הסוף.

נפתח הגולל; שוב אני נמצא בין תמונות בהירות, המשיבות ומקרבות אותי אל ברוך, כפי שהיה בשבילי – אז והיום. שוב אני נמצא בין הזכרונות, אך ההרגשות, שדבקו בהם מאז, התמזגו עתה והיו לכאב... במקום החיים אני עם מותו של ברוך.

נטע אלוני, ירושלים

אכתבי תנחומים לאשפחותו של צור ברור גי'ל

צבא הגנה לישראל

משפחה צור יקרה!

יקרינו סמ"ר ברוך צור נס בחילת נפש ה'פוליס

במחנה 9.10.73 בשעה 10:00 בבית ה'פוליס.

הבית שלי השתיין ברוך שבה למחנה נסח בשעה הזנה
נגד שוקק ונחמה קומנדו.

אברהם ברוך ב 10:00 זילי הכח - 4 מחלק' אילי המנהל
במחנה מצפון למחנה בקווי הכביש (נחמה ונס)

הכח נס במחנה יבול ע"ה בחילת נפש ה'פוליס

ודם הידון אקדמיק הסתדרו לעבודת ברוך ברוך נסח
ה'פוליס כק' הסתדרו לו אל מח' אילי.

הכח הסתדרו בח'ל. בהמשך יקרה חילת

אכתבי תנחומים לאשפחתו של ברך ברוך ז"ל

משפחת צוקרמן היקרה!

זה עתה חזרתי משירות מילואים, ומצאתי לפניי גלויה, אשר דרכה נודע לי על נפילתו של ברוך ז"ל.

הנני כואב את כאבכם, ואיני מוצא מלים לנחמכם. ברוך נראה בעיניי כאידיאל, ובתקופה הקצרה שהיכרתיו חיבבתי אותו חיבה יתירה.

הייתה בו מזיגה נדירה של ענווה וחן עם כוח רצון וכושר ביצוע יוצאים מן הכלל. לא אחת, בעת דיונים על הנוער בישראל, הייתי מביא את ברוך כדוגמא לטוב ויפה שיש בבנינו.

בכל לבי הנני עמכם, ומי יתן ויום יבוא, ולא נוסיף לדאבה עוד.

שלכם

ראובן חיות, באר-שבע

אכתבי תנחומים לאשכחתי על ברך ברוך ג'י

אוסלו, 16.11.73

אהבתי את ברוך כחבר לנשק, כבן אדם, והערצתי אותו בשל היכולת העילאית שלו, שהפכה אותו לראשון בין כולם, אם בשל היותו היחידי שניצח אותי בתחרות, ואם בשל הצחוק שלו והיחס הכליכך רציני לחיים ולבעיותיהם, ויותר מכול לחבר'ה.

דעו, שאי-שם באוסלו המושלגת, נמצא חבר של בנכם שכואב לו מאוד.

ג'ינו, אוסלו

משפחת צוקרמן יקרה!

אינכם מכירים אותי — קוראים לי ג'ינו. בעבר, לפני מספר שנים שרתתי עם ברוך בצוות אחד. שמעתי על נפילתו של ברוך. החלטתי לכתוב אל הקרובים אליו. זכור לי שברוך חי בגליליים. אבל יותר מזאת זכור לי ברוך עצמו. שכן בחור כמוהו, פשוט לא שוכחים. ברוך שייך ל"כנופיה", שכללה בתוכה מספר בחורים, שכל אחד בפני עצמו היה כעין חומה אדירה, שבמחיצתם חשת, כאילו אין כוח בעולם, שיכול להחריב מבנה אימתני כזה.

הנה רצה הגורל, וכפי הנראה, בגלל אומדנים לא נכונים, או כל מיני סיבות, שלעולם לא נדע אותן — נפלו החומות בזו אחר זו במשך השנתיים האחרונות.

אין בכוונתי לבוא ולהלל את ברוך בפניכם. כל אשר ארצה הוא לבוא ולהדגיש, שזו אבידה קשה וכבדה מאוד מאוד.

לכולכם, שלום רב!

...עדיין איני יודע כמה זמן עומד לרשותי, ולכן אכתוב בקיצור. הצניחות, כפי שידוע לכם, עברו עד כה בהצלחה. עד כמה שזה נראה מוזר: כל צניחה נוספת אינה עוד חידוש, אלא דבר שב-שגרה.

ביום שישי ערכנו כאן מסיבת סיום לטירונות. החששות לקראת המסיבה היו גדולים: (א) די הרבה זמן אנחנו לא נמצאים עם חבר'ה שאי-תם היינו בטירונות; (ב) מפני שזמן ההכנות, שעמד לרשותנו, היה מצומצם ביותר.

על אף החששות, הצליחה המסיבה. כנראה, שמצב רוח נאות עושה לפעמים מסיבה יותר מכל תוכנית.

יום שבת הפך ליום שכולו ספורט. (לא להקביל ל"יום שכולו טוב"...). ריצות למיניהן, אחרי הצהריים טורניר כדור-סל פלונתי. לא נעים להודות, אבל כל היום תפסנו מקומות ראשוניים.

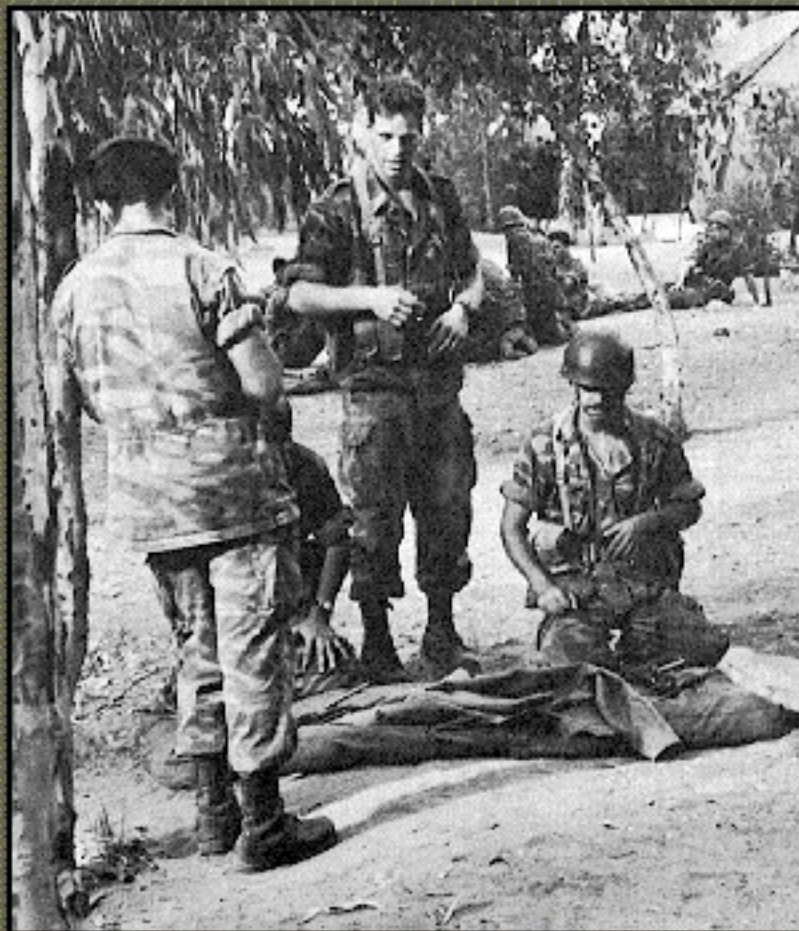
יום ראשון נושא עמו אכזבה, שמתחילה בארור חת בוקר נוראית ונמשכת בכך, ששמנו אינו מופיע ברשימת הצנחנים. הרשימה מתפרסמת מדי יום ביומו, כלומר, איננו צונחים היום. קשה לדעת, אם זהו מעשה מכוון (רואים אותנו כמסופחים לפלוגה), או שזהו סתם טעות משרדית. איך שלא יהיה, "התלבשנו" על המציאה וננסה לפנות בבקשה לקבלת חופשונת קצרה; קשה להאמין בהצלחה לפנייה כזו, — אך ננסה; יסיים במלה הרגילה —

להתראות בקרוב!

נ. ב. אין שום יסוד לחששות כלשהם בנוגע לצניחות בעתיד, כי, כפי שכתבתי, לא קרתה לי בצניחות אפילו הקלה שבתקלות. וכל זמן שאמשיך לנהוג כיאות (וכך יהיה), "הצניחה יותר בטוחה מנסיעה במכונית" — כך מרבים לומר כאן.

ובכן, שנית להתראות
ברוך שלכם

מאכתביו של צור ברוך ז"ל

ליפה'לה, שלום !

...הראש שלי עייף בצורה נוראית. הלכנו לישון בשלוש בלילה. היה לנו איזה חג ביחידה. ואצ' לנו חג זו השתוללות פראית, שבסופה יושבים ישרים את כל השירים היפים עם גיטרה. וכשגם זה נגמר, קמים וניגשים לנקות ולסלק את שרידי ה,,פוגרום".

סיבה נוספת לעייפות היא הקלט. פשוט, נמאס לחפש פרצופים ,,מתאימים". נמאס בכל פעם לשאול אותן שאלות, נמאס לשמוע ,,לא רוצה צנחנים". לעומת זאת יש חבר'ה, שממש רוצים להגיע אלינו. החבר'ה מאיזור חיפה מתנדבים בכל המרץ.

אני כבר כל-כך מתורגל בבחינת הפנים, שהרבה פעמים אני יודע את התשובה מראש ; ותשובת ,,כן" במקרה כזה תהווה פשוט הפתעה. כיוון שיש הפתעות, לכן ניגשים לכל מי שנראה. ול- בסוף, מאתמול כבר אינני ,,חייל פשוט סתם". מיד לאחר המסיבה, קראו לכולנו, וקיבלנו רב"טים. לומר את האמת ! זה לא מעורר הת- רגשות מיוחדת, אך בכל זאת. זה משהו.

מאכתביו של צור ברוך ז"ל

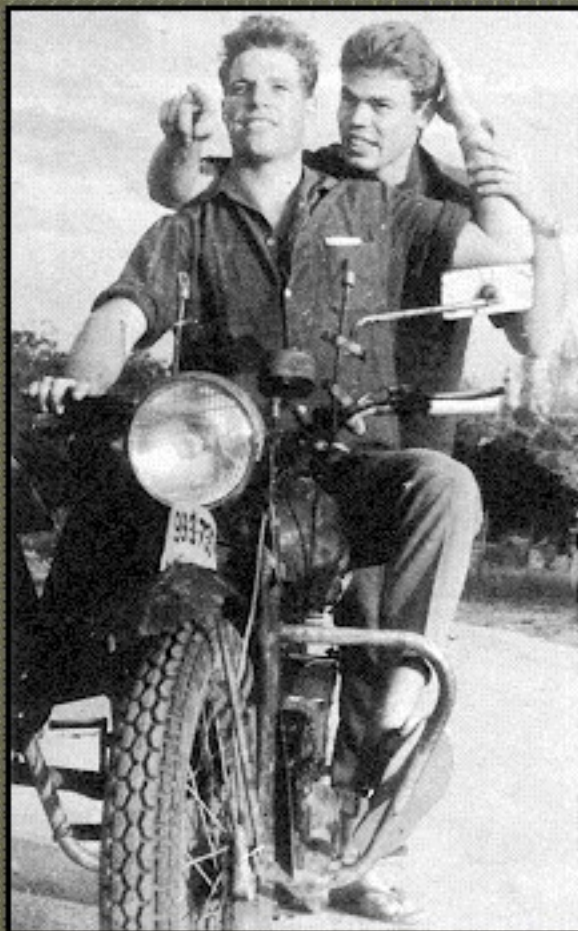

ביום ההולדת השישים של אביו הגיש לו ברוך
כשי אלכום תצלומים, שהכין בסודיות רבה.
לאלכום היה מצורף דף ובו כתוב:

לעיתים אני רוצה לומר לכם –
ללא כחל ושרק
וברק מלים,
כך סתם בחיספוס,
שאליו הורגלתי –
שאני אוהב אתכם.
פעמים רבות יש רצון
להודות לאימי שלמעלה
(או בכל מקום שהוא שם),
שנתן לי לקיים מצוות
„כבד את אביך ואת אמך” – בכס,
מפני שאתם ראויים לברכה
יותר ממה שנתכוונה המצווה
להגיד.

בעצם הרי הכול נפרט
למטבעות קטנות של חייד
ואמירת „בוקר טוב”,
והרבה שתיקות, שאומרות הכול.
הן צודקות השתיקות.
הן אומרות זאת יותר טוב
ממה שניסיתי לומר כאן
עם הרבה פחד מן המליצה.
אך יש לעיתים צורך
(זאת גם אני יודע)
לשמוע בקול רם דברים, שיודעים זה מכבר,
או אמרתי,
כדי שתדעו
שזה כך.

מאכתביו של צור ברזק ז"ל

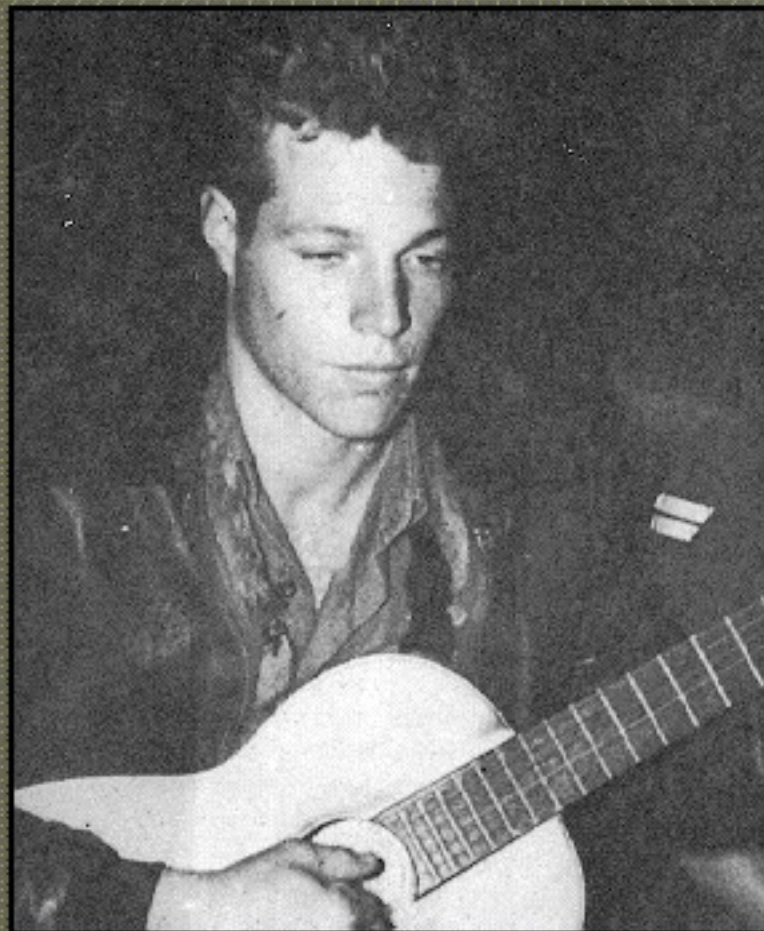
לכולכם שלום רב מאוד, מאוד !
...אני מתאר לעצמי את ההרגשה של הנשאים,
כשלא יודעים מה היוצאים הולכים לעשות,
ואיפה ומתי — בקיצור, לא נעים. ואם המורל
אצלכם שווה לשלנו — אז הכל בסדר. בין
שאר המלחמות, שנערכות כעת, נלחמות אצלנו
כמויות עצומות של סרטי קולנוע על התואר
„הסרט הגרוע של 1967“, ויש מספר מועמדים
רציניים במסגרת פסטיבל זה.

מעניין רק, איך מסתדרים אצלכם בעבודה. אני
מבין, שלא נעים. נו, מילא, גם זה יעבור בקרוב.
נדמה לי, שכיסיתי פחות או יותר את תחומי
הסיפורת העברית האפשרית בימים טרופים
אלה (אגב, טורפים : כנראה, שלכמה ישראלים
מהוגנים יש פירוש מקורי ל„ימים טרופים“,
והם חוטפים וטורפים חנויות, סופרמרקטים
וכו', כידם הטובה עליהם).

טוב. נגמור, כרגיל, בברכת להת' ארוך מאוד
ובטוח מאוד. זו רק שאלה של זמן.

להתראות !
ברוך שלכם

אשיריו le צור ברור גיל

פרידה

רציף של רכבת.
מבעד לערפילי הדמעות כמו –
אנשים.
מטפחות בנפנוף „עוד נתראה!”
גדול רבגוני של בליל האנשים הזע:
להתראות...
אני עומד מול חלונך, ובעינייך
אני כולי והכל

עד אין קץ.
צפירת הקטר מפרידה בין הדבקים.
ואני אפול על פסים של

היום

ומחר

בלעדייך.

סתיו, 1961

אהבה למחר

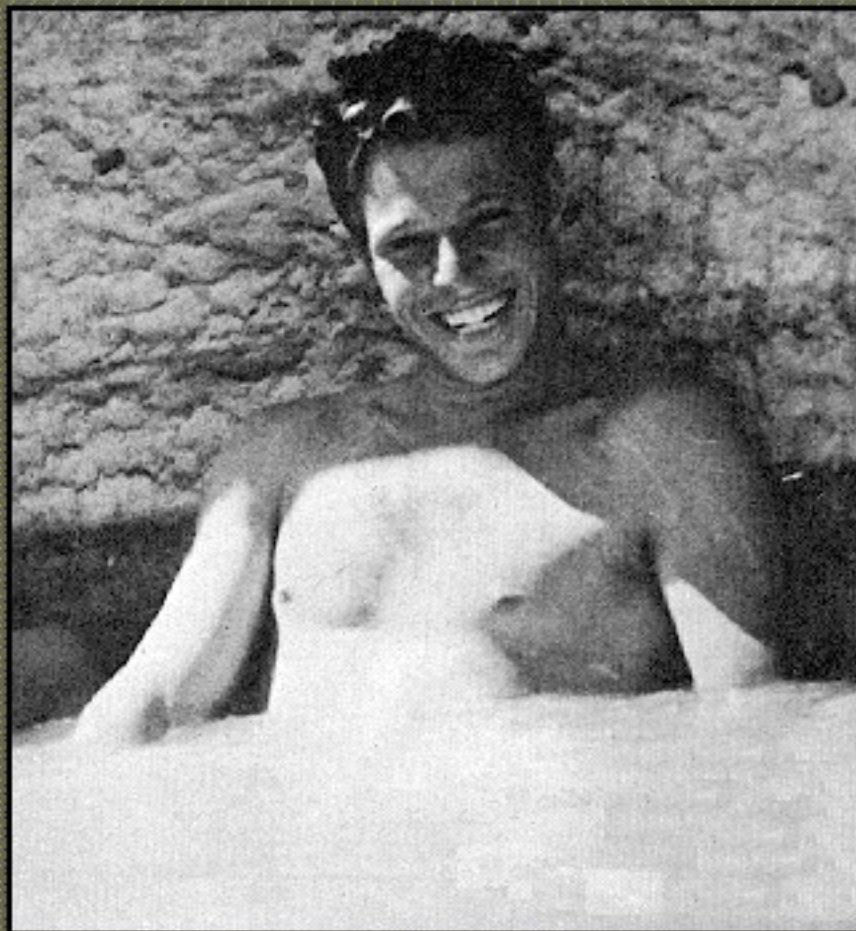
אתה האדם רגשני ותוהה,
מול חזיון עובר ותועה
אי שם באתמול, בהווה, במחר —
וחולם.

אתה האדם צופה ובוהה
מול עולם של אתמול מתחדש, מתנאה
לפתע בינות ערפילי היום-יום
השומם.

אתה האדם שחפץ ורואה
את עצמך בו עובר ותועה
וחולם וחולם
ודומם.

קיץ, 1961

אסיריו של צר ברור גיל

כמו בחלום

כמו בחלום רחוק וזר,
כמו מעולם אין מחר אין אתמול,
ברגע האחד הגדול וקצר
מבט ומלה ודומם, זה הכול.

אדם ואדם רחוקים
נשכחים כמו – מלה ומבט.

אך הם לא יידעו (הו, מה לא יידעו!)
כי הרגע הזה הוא העד.
כי אדם ואדם, והרגע הזה
בתוך תוכיהם. צבת בצבת.

אסיריו le צור כדור גיל

על אם הדרך

אך אני רק אדם, דהור ועוף לא אדע.
איך זה אמצא את אותה הילדה?
איך זה אמצא את אותה הילדה
ואני רק אדם, דהור ועוף לא אדע.

אהבתי לי תצמיח אברה
היא תזהירוני ביעף, בסערה,
אל ילדתי ואל זהב צמחה
אל ילדתי ואל אהבתה.

לו לי כנפיים נישאתי עתה.
אל ילדתי וזהב צמחה,
אל ילדתי וזהב צמחה,
לו לי כנפיים נישאתי עתה.

לו סייה אני אנשא בשעטה.
אל ילדתי וזהב צמחה
אל ילדתי וזהב צמחה
לו סייה אני אנשא בשעטה.

על אם הדרך ניצבת בקתה
שם לי ילדונת זהב צמחה
שם לי ילדונת זהב צמחה
על אם הדרך ניצבת בקתה.

סבך משעולים – את פשרם לא אדע
אל ילדתי וזהב צמחה
אל ילדתי וזהב צמחה
סבך משעולים את פשרם לא אדע.